

Het beste pensioenstel ter wereld voor jongeren.

Met de opdracht gingen wij aan de slag. Het lastige van de opdracht is, hoe ga je bepalen wat het beste voor jongeren is. Onze conclusie was dit aan de jongeren zelf te vragen. Middels een enquête hebben wij aan jongeren gevraagd van vinden jullie belangrijk van een pensioen. Al snel bleek dat wij verrast waren door een aantal uitkomsten. Zo willen jongeren wel risicodeling en zekere mate van solidariteit. De verrassing of eigenlijk de aannahme die wij hadden was gebaseerd op geluiden in de markt. Onze conclusie uit deze kleine enquête is misschien minder belang voor ons onderzoek maar toch waard om te vermelden. De mening van jongeren is nog niet volledig in kaart gebracht. Wat ons ook opviel is dat de mening van jongeren wordt afgedaan om dat ze er niet veel van snappen. Zo kun je natuurlijk elke discussie winnen zonder inhoudelijk argument.

Met de enquête hebben wij elementen in kaart gebracht die belangrijk zijn voor jongeren, zoals risicodeling of solidariteit. Daarnaast hebben wij gekeken naar een aantal interessante pensioenstelsels: Australië, Canada, Chili, Zweden en Zwitserland. Waarom deze landen en niet anderen? Simpelweg er was niet genoeg tijd om alle landen te onderzoeken. We hebben gekeken naar landen die ook in andere onderzoeken zijn gebruikt en welke in de laatste jaren ook een hervorming hebben meegemaakt.

Met de uitkomsten van het onderzoek bij verschillende landen hebben wij de landen beoordeeld op de punten die jongeren belangrijk vonden. Hieruit is de pensioenlab index gekomen:

1	Zweden
2	Chili
3	Australië
4	Zwitserland
5	Nederland
6	Canada

Uit ons onderzoek volgende een aantal adviezen.

Advies 1 – Durf te veranderen!

Wij horen overall waarom we niet kunnen veranderen, maar andere landen hebben het ook succesvol gedaan. Waarom niet eens keer kijken hoe we wel kunnen veranderen.

- Er is een duidelijke roep om structurele hervormingen
- Er worden aanpassingen gedaan maar de echte durf ontbreekt
- Angst voor transitie: hoge kosten, administratieve complexiteit, angst voor onbekende
- Maar vergelijk met Zweden of Chili: wel grote stelselwijzingen doorgevoerd in recente verleden

Advies 2 – Meer inzicht meer keuzemogelijkheden

Kenmerk van de huidige samenleving. Willen kiezen en op onderzoek uit gaan.

- Maar wat willen jongeren concreet?
- Meer zicht op eigen pensioenopbouw = invoer persoonlijke rekening
- Meer individuele keuzemogelijkheden = keuze in o.a. risicoprofiel, pensioenuitvoerder, moment en hoogte van uitkering
- Maar ook (deels) blijvend collectief opbouwen en verplichte risicodeling/deelname

Advies 3 – Jongeren Adviesraad via loting

Om tegengas te geven aan het feit jongeren snappen er niks van.

- Afnemend vertrouwen onder jongeren teken van matige betrokkenheid van jongeren
- Matige betrokkenheid medegevolg van ad hoc karakter (o.a. pensioenlab) en ontoegankelijkheid van bestaande organisatie (o.a. vertegenwoordigingsorganen; bestuur)
- Jongeren willen deelnemen en jongeren zijn geen rücksichtsloze afbrekers van huidige stelsel. (Enquête: o.a. voor (deels) behoud van verplichtstelling en inbreng vakbonden)
- Daarom Jongeren Adviesraad per pensioenfonds, waarvoor alle deelnemers zich kunnen aanmelden en afgevaardigden via loting worden geselecteerd. De adviesraden krijgen een serieuze stem in de besluitvorming van pensioenbesturen.

Voordelen:

1. structurele inbreng van verfrissende en nieuwe ideeën
2. vergroting van draagvlak door deelname van jongeren die zelf gemotiveerd zijn, zonder dat expertise van vakbonden en pensioenbestuurders verloren gaat
3. loting is een zeer beproefde methode (en eerlijker dan verkiezingen)
4. kan na succes verder worden doorgevoerd: Nationale Adviesraad via loting; deelnemers vertegenwoordigingsorganen via loting; bestuurders via loting